EELNÕU
(30.10.2026)

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades taotleja Osaühing Eesti Killustik 17.06.2026 esitatud keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks atmosfääriõhu kaitse seaduse (AÕKS) § 89, veeseaduse (VeeS) § 191 lg 1, maapõueseaduse (MaaPS) § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 41 lg 4, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 1 p 28, § 9 lg 1, ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 2 ja 3, § 61 lg 1 otsustan:

1.1. Anda taotlejale Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848) tähtajaline keskkonnaluba nr KL-527331 30 aastaks kehtivusega kuni XX.XX.2056 aadressil Lagendiku, Soodevahe küla, Rae vald, Harju maakond (katastritunnused) 65301:001:4290; 65301:001:4291; 65301:001:4295; 65301:001:4400; 65301:001:4413; 65301:001:5006; 65301:001:5007; 65301:001:5008; 65301:001:5889; 65301:011:0150; 65301:001:5890; 65301:011:0143; 65301:001:7245; 65301:011:0059; 65301:011:0077; 65301:011:0083; 65301:011:0091; 65301:011:0131; 65301:011:0159) asuvale Väo VIII lubjakivikarjääri mäeeraldisele järgmisteks tegevusteks: vee erikasutus, saasteainete viimine paiksest heiteallikast välisõhku, maavara kaevandamine.

1.2. Määrata keskkonnaloa nr KL-527331 veekäitlusnõuded loa vormidel V2, V4, V7, V16-V17 nõuded saasteainete välisõhku väljutamiseks loa vormidel A1 ja A3-A6.

1.3. Määrata keskkonnaloale nr KL-527331 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4 "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.4. Tunnistada kehtetuks keskkonnaluba nr KL-514265.

1.5. Korraldus jõustub taotlejale Osaühing Eesti Killustik teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

Osaühing Eesti Killustik esitas 26.05.2026 Keskkonnaametile taotluse nr T-KL/1033399

(registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis *KOTKAS* numbriga DM-136697-1). Nõuetekohane taotlus nr T-KL/1033399-2 (registreeritud KOTKAS numbriga DM-136697-4) esitati 17.06.2026. Menetluse aluseks on 20.10.2026 esitatud parandustaotlus nr T-KL/1033399-3 (registreeritud KOTKAS numbriga DM-136697-15; edaspidi taotlus).

Taotletav Väo VIII lubjakivikarjäär, mäeeraldise ja selle teenindusmaa kogupindalaga 52,02 ha, paikneb Harju maakonnas Rae vallas Soodevahe külas ning hõlmab mitmeid (17) era- ja riigikinnistuid: Saluste tee 3 (tunnus 65301:001:4290), Suurtammiku (tunnus 65301:001:4291), Saluste tee 5 (tunnus 65301:001:4295), Lagendiku (tunnus 65301:001:4400), Kesa (tunnus 65301:001:4413), Metsavälu (tunnus 65301:001:5006), Vahemetsa (tunnus 65301:001:5007), Raja (tunnus 65301:001:5008), Metsasauna (tunnus 65301:001:5889, 65301:011:0150), Rabaotsa (tunnus 65301:001:5890, 65301:011:0143), Uus- Kristjani (tunnus 65301:001:7245), SepaHindreku (tunnus 65301:011:0059), Viikmanni- Soodevahe (tunnus 65301:011:0077), Uus-Tammiku (tunnus 65301:011:0083), Põlendiku (tunnus 65301:011:0091), Kassisaba (tunnus 65301:011:0131) ja Väikemetsa (tunnus 65301:011:0159). Raja, Vahemetsa, Metsavälu, Kesa ja Lagendiku kinnistute omanik on Eesti Vabariik, riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus on Maa- ja Ruumiamet. Kõik ülejäänud kinnistud kuuluvad eraomandisse (taotlejale).

Osaühing Eesti Killustik kaevandab Väo lubjakivimaardlas (registrikaart nr 0046) lubjakivi Väo VIII lubjakivikarjääris keskkonnakaitseloa nr KL-514265 alusel alates 2022. aastast (loa kehtivus kuni 25.01.2037). Kaevandaja soovib läbi uue keskkonnaloa laiendada oma tegevust Väo maardlas ning hõlmata lisaks praegusele mäeeraldisele (plokid 42 ja 43 aT) ka sellega külgnevaid geoloogiliselt uuritud alasid ehk Väo X, Väo XV ja Väo XVII uuringuruume ja Uus-Tammiku kinnistut (plokid 57 ja 58 aT).

Taotletav mäeeraldis hõlmab Väo lubjakivi maardla (registrikaardi nr 46) täitelubjakivi aktiivse tarbevaru plokke 42 ja 57 ning kõrgemargilise ehituslubjakivi aktiivse tarbevaru plokke 43 ja 58. Taotletava mäeeraldise ning mäeeraldise teenindusmaa pindala on 52,02 ha. Mäeeraldisega seotud varukogused on järgmised: täitelubjakivi (plokid 42 ja 57 aT), taotletav varu kokku 3635,9 tuh m^3, kaevandatav varu 3518,9 tuh m^3; kõrgemargiline ehituslubjakivi (plokid 43 ja 58 aT) taotletav varu kokku 5523,17 tuh m^3, kaevandatav varu 5358,17 tuh m^3. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 400 tuh m^3. Maavara kasutusaladeks on ehitus ja teede ehitus. Keskkonnaluba taotletakse 30 aastaks. Kaevandatud maa korrastatakse tehisveekoguks, rohumaaks ning ärimaaks.

Geoloogilise uuringu aruande nimetus: Väo lubjakivimaardlas täiendava maavaravaru arvele võtmise ning plokkide 42 ja 43 varu ümberhindamise seletuskiri (varu seisuga 01.10.2020). EGF number: EGF 9421. Varu arvele võtmise otsuse kuupäev ja number: 25.11.2020 nr 1-17/20/2773.

Osaühing Eesti Killustik taotleb tähtajalist luba järgmisteks tegevusteks: töötlev ja tootev tööstus (mäetööstus), heitvee (sh sademevesi, jahutusvesi, kaevandamise käigus eemaldatav vesi) ja saasteainete juhtimine suublasse , maavara kaevandamine.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (edaspidi MaaPS), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (edaspidi KeÜS) ja keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 4776 eurot on tasutud 26.05.2026 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt (redaktsioon kehtis 10.04.2026 – 12.06.2026).

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötleja Eesti Geoloogiateenistuse 28.05.2026 kirjaga nr 13-1/26-806 (KOTKAS 28.05.2026 nr DM-136697-2).

Maa- ja Ruumiameti kitsenduste kaardikihi kohaselt kattub taotletava mäeeraldise teenindusmaa põhjaosas 50-56 m laiuses Elering AS-i Aruküla-Lasnamäe elektriõhuliini ning selle kaitsevööndiga (vid L165); samas ulatuses esineb kattuvus ka Iru-Lasnamäe elektriõhuliini ja selle kaitsevööndiga (vid L167); samas ulatuses esineb kattuvus ka Iru-Ida elektriõhuliini ja selle kaitsevööndiga (vid L007). Tööde teostamine elektripaigaldise kaitsevööndites kattuvatel aladel on lubatud vaid Elering AS poolt kinnitatud projekti alusel. Taotlusele on lisatud Elering AS-i 15.07.2024 a. kiri nr 12-9/2024/435, millega on seatud tehnilised tingimused õhuliinide Lasnamäe – Ida L008, Iru – Lasnamäe L167 ja Aruküla – Lasnamäe L164/L165 kaitsevööndites kaevandamiseks.

Teenindusmaal paikneb Elektrilevi OÜ alajaam või jaotusseade nimetusega AJ10432:(Rae) ning teenindusmaa põhjapiiril kulgeb Elektrilevi OÜ elektrimaakaabelliin tunnusega vid: 327126706.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa piirist vähemalt 4,5 m kaugusel põhja- ja idapiiril kulgeb paralleelselt Saluste tee ja Linnaaru teega ühisveevärgi torustik tunnusega vid: 100000008459 (Omanik/tellija Aktsiaselts ELVESO), mille kaitsevöönd on 4 m.

Taotletavast Väo VIII lubjakivikarjäärist põhjas kulgeb Saluste tee (nr 6531607) ning idas Linnaaru tee (nr 6530532), mis on avalikult kasutatavad teed, kus ehitusseadustiku kohaselt kaitsevööndi laius on äärmise sõiduraja välimisest servast kuni 10 meetrit.

Taotletava ala lõunapiir piirneb olemasoleva laiarööpmelise raudtee ja planeeritava Rail Baltic kiirraudtee koridoriga (tunnus: vid 4075220). Karjääri lõunapiirist laiarööpmelise raudteekoridori piirini jääb ligikaudu 130 m ning ligikaudu 28 m kaugusele jääb lähim haruraudtee (~950 m pikkused rongide hoolduseks, laadimiseks ja komplekteerimiseks mõeldud tupikharud).

Lähim aktiivne majapidamine jääb ~280 m kaugusele lõunasse Suur-Sõjamäe tn 66 kinnistule (tunnus 65301:002:1217), paiknedes teisel pool Tallinna-Lagedi teed. Uus-Tammiku katastriüksusel (tunnus 65301:011:0083) paiknev talu jääb taotletava mäeeraldise piiresse. Kinnistul paiknev eluhoone koos kõrvalhoonetega kuulub taotlejale ning need on plaanis

lammutada. Katastriüksusele jääb ka puurkaev PRK0067722, mille hooldusala on 10 m. Puurkaev on rajatud Osaühingu Eesti Killustik tellimisel ja kuulub taotlejale, kes kasutab kaevu olemasoleva Väo VIII lubjakivikarjääri teenindava ajutise kontori varustamiseks olmeveega. Kui vajadus kaevu järele kaob, likvideeritakse rajatud puurkaev nõuetekohaselt. Taotleja on teadlik puurkaevu hooldusalal keelatud tegevustest ja arvestab nendega (veeseadus § 154).

Kinnistutel Metsavälu (tunnus 65301:001:5006), Vahemetsa (tunnus 65301:001:5007), paikneb arheoloogiamälestise Kultusekivi, I a- tuh. e.Kr. - I a- tuh (kultuurimälestiste register 2616) kaitsevöönd. Kassisaba kinnistul (tunnus 65301:011:0131) paikneb Tallinna piirikivi (kultuurimälestiste register 1241) ja Kultusekivi (kultuurimälestiste register 2616) koos kaitsevööndiga. Kultusekive ja piirikivi ei tohi kahjustada ega paigast nihutada. Nende kaitsevööndites ei tohi vähemalt 10 m raadiuses kivist sõita suurte masinatega ega kahjustada pinnast. Pinnasetöödel mälestiste kaitsevööndites, aga ka väljaspool kaitsevööndi ala toimuvatel kaevetöödel tuleb arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurkihi ilmsikstuleku võimalusega. Muinsuskaitseseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja sellisel juhul kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.

Rae valla territooriumil kehtib riigihalduse ministri 13.02.2018. a käskkirjaga nr 1.1-4/41 kehtestatud Harju maakonnaplaneering „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“. Kehtestatud eriplaneeringu koridoris kehtivad planeeringus toodud piirangud (sh maakasutustingimused). Planeeringuga määratud Rail Baltica trassikoridoris sätestatud piirangud kehtivad kuni raudtee valmimiseni. Taotletav ala piirneb lõunas nii olemasoleva raudteekoridori kui ka planeeritava Rail Baltic kiirraudtee trassikoridori nihutamisruumiga.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid. Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv ala, Pirita loodusala (EE0010120), asub kavandatavast tegevusest vähemalt 2,2 km kaugusel kirdes.

Kaitsealuseid taime- ega loomaliike mäeeraldisele ega selle teenindusmaale EELIS andmebaasi järgi ei jää. Lähim kaitsealuse loomaliigi leiupaik on III kaitsekategooria kahepaikse tähnikvesiliku (Lissotriton vulgaris) elupaik KLO9133790 ligikaudu 760 m kaugusel loode suunas.

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 26.05.2026 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Rae Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas taotlejat menetluse algatamisest ning küsis kohalikult omavalitsuselt täiendavalt arvamust (registreeritud KOTKAS 08.07.2026 numbriga DM-136697-5) nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2^1, MaaPS § 49 lg 6). Rae Vallavalitsus teatas 29.07.2026 korraldusega nr 1085, et nõustub esitatud taotluse alusel Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloa andmisega maavara kaevandamiseks (registreeritud KOTKAS 31.07.2026 numbriga DM-136697-10; täpsemalt kirjeldatud peatükis 3.5).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 08.07.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning 10.07.2026 ajalehes Harju Elu (KeÜS § 47 lg 2). Lisaks teavitas menetlusosalisi taotluse esitamisest (registreeritud KOTKASes 08.07.2026 numbriga DM-136697-6; KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Taotluse avalikustamise käigus esitasid seisukohti Muinsuskaitseamet, Terviseamet ja OÜ Rail Baltic Estonia (täpsemalt kirjeldatud korralduse peatükis 3.5).

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ei esitanud menetluse käigus selleks soovi.

Loa andja teavitas XX.XX.2026 loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning XX.11.2026 ajalehes Harju Elu. Eelnõu saadeti menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4, KeHJS § 11 lg 2^2). Eelnõudele ei esitatud ettepanekuid ega vastuväiteid/esitati ettepanekuid ja vastuväiteid (vt korralduse peatükist X.X).

Loa andja edastas otsuse eelnõu arvamuse saamiseks x, x, x (registreeritud KOTKAS pp.kk.aaaa numbriga DM-XXXXX). Eelnõule ei esitatud ettepanekuid ega vastuväiteid/esitati ettepanekuid ja vastuväiteid (vt korralduse peatükist X.X).

2.3. Keskkonnamõju hindamise algatamine

Taotletava tegevuse jaoks on läbitud keskkonnamõju hindamise protsess, mille tulemusena on Keskkonnaamet 11.05.2026 kirjaga nr 6-3/26/1265-6 nõuetele vastavaks tunnistanud Väo VIII lubjakivikarjääri rajamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruande.

2.4. Kehtivad keskkonnakaitseload

Osaühing Eesti Killustik kaevandab Väo lubjakivimaardlas (registrikaart nr 0046) lubjakivi Väo VIII lubjakivikarjääris keskkonnakaitseloa nr KL-514265 alusel alates 2022. aastast (loa kehtivus kuni 25.01.2037).

Väo VIII lubjakivikarjäär (keskkonnakaitseluba nr KL-514265) asub Harju maakonnas Rae vallas Soodevahe külas kinnistutel Raja (katastritunnus 65301:001:5008), Vahemetsa (katastritunnus 65301:001:5007), Metsavälu (katastritunnus 65301:001:5006), Lagendiku (katastritunnus 65301:001:4400), mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet, ning kinnistutel Sepa-Hindreku (katastritunnus 65301:011:0059), Kassisaba (katastritunnus 65301:011:0131), Põlendiku (katastritunnus 65301:011:0091), Viikmanni-Soodevahe (katastritunnus 65301:011:0077) ja Metsasauna (katastritunnus 65301:011:0150). Keskkonnakaitseloa nr KL-514265 alusel on Väo VIII lubjakivikarjääri mäeeraldise teenindusmaa pindala 24,86 ha ja mäeeraldise pindala 14,91 ha.

Koos käesoleva korraldusega keskkonnaloa nr KL-527331 andmisega tunnistatakse kehtetuks keskkonnaluba nr KL-514265.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. Samuti tuleb hinnata keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, millega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) oli kohustuslik, kuna ettevõtte kavandatav tegevus on KeHJS-e mõistes olulise keskkonnamõjuga tegevus (KeHJS § 6 lg 1 p 28, §11 lg 3). KMH aruanne tunnistati nõuetele vastavaks (registreeritud dokumendihaldussüsteemis 11.05.2026 nr 6-3/26/1265-6). KMH aruandes jõuti järeldusele, et kavandatav tegevus ei põhjusta olulist mõju pinnaveele kvaliteedile, elustikule ega põhjavee tasemele, kui rakendatakse ette nähtud leevendusmeetmeid. Täpsemalt on vajalikud keskkonnameetmed esitatud peatükis 3.4.

3.2. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, vastavalt ettevõtte poolt esitatud taotlusele 30 aastaks.

VeeS § 189 lg 1-3 kohaselt on veeluba tähtajatu välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne või põhjavett võetakse kehtestatud põhjaveevarust. Arvestades eeltoodut ja keskkonnaloa taotletavat kehtivusaega, määrab Keskkonnaamet vee erikasutusõiguse kuni keskkonnaloa kehtivuse lõpuni.

Tulenevalt korralduse peatükist 2.4 tunnistab Keskkonnaamet loa nr KL-527331 andmisega kehtetuks loa nr KL-514265.

3.2.1. Maavara kaevandamine

3.2.1.1. Lubatav tegevus

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1).

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet. MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse 08.07.2026 kirjaga nr DM-136697-5 Rae Vallavalitsusele. Rae Vallavalitsus nõustus 29.07.2026 korraldusega nr 1085 (KOTKAS 31.07.2026 nr DM-136697-10) Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloa andmisega. Rae Vallavalitsus omalt poolt loale täiendavaid tingimusi ei esitanud.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta.

Taotluse kohaselt on Väo VIII lubjakivikarjääri katendi kogumaht 1397 tuh m³. Katend kooritakse eraldi ja sellest moodustatakse kuni ~6 m kõrgused vallid karjääri piiridele mäeeraldise teenindusmaal asukohtades, kus need aitavad efektiivselt piirata karjäärialalt pärineva müra ja osakeste levikut. Juhul, kui kogu katend ei osutu korrastamisel vajalikuks, võõrandatakse see vastavalt kehtivale korrale. Täpsed katendi, sh mulla ladustamise tingimused ja asukohad määratakse kaevandamise projektis.

Lubjakivi kaevandamisel tekkivad sõelmed turustatakse. Kaevandamisjäätmetena võib käsitleda Väo VIII lubjakivikarjääris maavaral lasuvat katendit ja lubjakivikillustiku tootmisest ülejäävaid sõelmeid. Sõelmed plaanitakse turustada või kasutada korrastamisel. 01.04.2023 jõustus jäätmeseaduse (JäätS) muudatus, millega muudeti kehtetuks JäätS § 73 lg 2 p 7, mis nägi ette keskkonnaloa omamise jäätmete tekitamiseks maavara kaevandamisel. Alates jõustunud muudatusest keskkonnaluba jäätmete tekitamiseks maavara kaevandamisel enam ei anta. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik ja jäätmete eriosa jäetakse keskkonnaloalt välja.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Taotluse seletuskirjas on selgitatud, et mäeeraldise kasutamise eesmärgiks on ettevõttele sobiliku kvaliteediga tehnoloogilise lubjakivi kaevandamine.

3.2.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

Taotluses on toodud tehnoloogilised põhimõtted Väo VIII lubjakivikarjääris maavara kaevandamiseks ja jäätmete käitlemiseks, millest tuleb lähtuda edaspidises kaevandamisprojektis. Väo VIII lubjakivikarjääris planeeritakse maavara väljamise eesmärgil alandada veetaset ning juhtida liigne vesi suublasse. Kuna kasutada kavandatakse puur-lõhketööde teostamist tuleb lähtuda ka lõhkematerjaliseadusest (LMS) ja seal toodud lõhketöödele esitatud nõuetest. Nõuded maavara kaevandamiseks seatakse keskkonnaloale kõrvaltingimustena vt ptk 3.4.

3.2.1.3. Vibratsioon

Maavara raimatakse puur-lõhketöödega, mis on lubjakivi puhul kõige levinum ja kuluefektiivsem meetod. Sarnaselt teiste Väo maardlas asuvate karjääridega, kus maavara kaevandatakse ehitiste (näiteks elektrirajatiste) kaitsevööndis, on vastavalt vajadusele võimalik kasutada lõhketöödega kombineeritult mehhaanilist raimamist hüdrovasaraga. Maavara varu on plaanis kaevandada vähemalt kahe astanguga, arvestades täitelubjakivi kihi keskmist paksust ~7,5 m ja kõrgemargilise ehituslubjakivi kihi keskmist paksust ~10,7 m. Praktikas lõhatakse kasulikku kihti ka kolme astanguga, vajadusel ka nelja astanguga. Lõhketööde parameetrid valitakse selliselt, et on välistatud lõhketöö ohualasse jäävate ehitiste ja seadmete kahjustamine lööklaine, kildude laialipaiskumise ning seismilise võnkumise mõjul.

Lõhkamine toimub lühiviitmeetodil, mis tagab väiksemad lõhketöödega kaasnevad keskkonnamõjud, ning see viiakse läbi vastavalt eelnevalt kooskõlastatud lõhketööde projektile. Mehaanilise raimamise teel on võimalik varu väljata tehniliselt keerulisemates oludes või maavõngete suhtes tundlike objektide lähistel, kuid antud meetod on ajakulukam. Mehaanilisel raimamisel kasutatakse hüdrovasarat ehk piiki, mis kinnitatakse ekskavaatori noole külge. Hüdrovasara löögi jõul purustatakse kasulikust kihist kivimitükid ja/või peenestatakse need purustisse antava sobiva suurusega tükkideks. Lubjakivi kaevandamisel hüdrovasaraga on maavõngete impulsiivne levimine keskkonnas välistatud, kuid samas kaasneb sellega pidev müra levik keskkonda.

Raimatud kaevis töödeldakse killustikuks kuni kahe purustus-sorteerimissõlmega (edaspidi ka PSS), mis paiknevad karjääri süvendis. Lähtuvalt mäetööde arengust on sõlmed mobiilsed ehk liigutatavad, kuid mäetööde väljakujunemisel võivad sõlmed olla ka poolmobiilsed. Sõlmed moodustuvad purustist ja 1 - 2 sõelurist. Peamine PSS on Kleeman Mobirex MR 122 Pro, mis töötab elektriga ning mille tootlikkus koos kahe sõeluriga on 185 t/h. Lisa PSS-na kasutatakse Kleeman MR110 Evo 2 koos Powerscreen sõelaga, mis töötab diisliga ning mille tootlikkus on 115 t/h. Sõlmed on varustatud ka pihustitega töödeldava materjali niisutamiseks ning pealindid on kaetud. Sõlmedes purustatakse ja sorteeritakse valmistoodang erinevate fraktsioonidega materjaliks. Kaevetöödeks täpsemaks korraldamiseks koostatakse ka kaevandamise projekt.

Valmistoodang ladustatakse vastavalt fraktsioonidele lattu või laaditakse kalluritele ja transporditakse karjäärist välja. Toodangu ladustamine puistangutesse või vahetult tellijate kalluritele ja kuhilatest kalluritele toimub kopplaaduri abil. Materjali transport toimub üldjuhul kliendi kalluritega ning väljaveo intensiivsus sõltub materjali nõudlusest ja üldisest turuolukorrast. Väljavedu mäeeraldiselt avalikele teedele on planeeritud toimuma mööda Saluste teed, mis kulgeb taotletava ala põhjaosas kuni Linnaaru teele. Varulahendusena on võimalik vedada toodangut ka mööda olemasolevat rajatud kruuskattega teed taotletava karjääriala idaosas. Peamiseks väljaveo marsruudiks Tallinn – Narva põhimaanteele on vedu põhja suunas, kasutades selleks Betooni tänavat ja Paneeli tänavat, mis suubub Peterburi teele. Alternatiivne veotee kulgeks karjäärist mööda Linnaaru teed ida suunas ja edasi mööda Varivere teed Tallinna ringteele. Tuleb arvestada, et Linnaaru teel on liiklemisel ette nähtud 8 t massipiirang ning vedu mööda antud marsruuti saab toimuda ainult vastava loa olemasolul.

3.2.2. Vee erikasutus

3.2.2.1. Lubatav tegevus

Väo VIII lubjakivikarjääris on kavas alandada veetaset ning juhtida liigne vesi suublasse maavara kaevandamise eesmärgil. Karjäärist väljapumbatav põhja- ja sademevesi suunatakse läbi olemasoleva Väo VIII karjääri äravoolukraavi Põlluääre kraavi (EELIS kood VEE1089234), mis suubub Pirita jõkke (EELIS kood VEE1089200). Kogu karjäärist väljapumbatav veehulk arvutatuna aasta peale on 258 tuh m^3, millest põhjavesi moodustab ligikaudu 49% ehk 127 tuh m^3 ning sademevesi ligikaudu 51% ehk 131 tuh m^3. Väo ja Tondi-Väo lubjakivikarjääride tegevuse käigus on alandatud veetase absoluutse kõrguseni 23,0.

Taotlejal on luba vaja järgmistel juhtudel:

- juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett (VeeS § 187 p 9);

Vastavalt KeÜS § 53 lg 2 on keskkonnaluba tähtajatu, välja arvatud juhtudel, kui luba taotletakse tähtajaliselt. VeeS § 189 lg 1-3 kohaselt on veeluba tähtajatu välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne või põhjavett võetakse kehtestatud põhjaveevarust. Arvestades eeltoodut ja keskkonnaloa taotletavat kehtivusaega, määrab Keskkonnaamet vee erikasutusõiguse kuni keskkonnaloa kehtivuse lõpuni.

3.2.2.2. Nõuded vee erikasutusele

3.2.2.2.1. Veevõtt

Taotletava ära pumbatava ja -juhitava vee kogus aastas on 258 tuh m^3, millest põhjavesi moodustab ligikaudu 49% ehk 127 tuh m^3 ning sademevesi ligikaudu 51% ehk 131 tuh m^3.

KMH lk 46 kohaselt hakkab veetaseme alandamist kompenseerima külgnevatest kivimitest sissevoolav põhjavesi, mille tulemusena muutub põhjavee voolusuund karjääri ümbruskonnas ning kujuneb välja põhjavee alanduslehter. Karjääri veetaseme alandamisel kujuneva alanduslehtri arvutuslik maksimaalne raadius karjääri keskelt on 926 m ning karjääri servast 519 m.

KMH lk 55 kohaselt: „*Arvutuse tulemusel ulatub põhjaveetasemetele oluline mõju (alanemine kuni 1 m) 342 m kaugusele taotletava Väo VIII karjääri piirist. Veetaseme alanemise juures tuleb arvestada, et tegemist on prognoositava mõjuga kaevandamise lõpuaastatel, mis kujuneb välja mitte koheselt, vaid teatud aja jooksul.“*

KMH lk 46-47 on segitatud, et: „*Veetaseme alandamine olemasolevas Väo VIII karjääris mõjutab vaid Ordoviitsiumi veekompleksi ja sellega kohati hüdrauliliselt seotud Kvaternaari veekompleksi põhjavett, mida tarbitakse piirkonnas joogi- või tarbeveena väga vähesel määral. Alam-Ordoviitsiumi ladestiku Toila kihistu alumine osa ning Leetse, Varangu ja Türisalu kihistute glaukoniitlubjakivid ja -liivakivid, aleuroliidid, merglid, savid ning eriti graptoliitargilliit moodustavad tugeva vettpidava kihi Ordoviitsiumi lubjakivilasundi all. Seega ei ole Türisalu kihistu all lasuv ja piirkonnas üheks olulisemaks joogiveeallikaks olev Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekompleks kaevandamistegevusest olulisel määral mõjutatud.“*

Taotluses on välja toodud, et piirkonnas asuvad enamasti tootmis- ja ärihooned, lähim elamu, millel puudub sissekanne ehitisregistrisse, asub kinnistul Ülemiste-Maardu 1,2 - 4,4 km (katastrinumber 65301:011:0113) ning jääb taotletava ala põhjapiirist ~20 m kaugusele. Lähim aktiivne majapidamine jääb ~280 m kaugusele lõunasse Suur-Sõjamäe tn 66 kinnistule (katastrinumber 65301:002:1217), paiknedes teisel pool Tallinna-Lagedi teed. Uus-Tammiku katastriüksusel (tunnus 65301:011:0083) paiknev eluhoone koos kõrvalhoonetega on arendaja poolt omandatud ning plaanis lammutada. Katastriüksusele jääb Osaühingu Eesti Killustik tellimisel rajatud puurkaev PRK0067722, mille hooldusala on 10 m. Puurkaevu on planeeritud kasutada olemasoleva Väo VIII lubjakivikarjääri teenindava ajutise kontori varustamiseks olmeveega. Kui vajadus kaevu järele kaob, likvideeritakse rajatud puurkaev nõuetekohaselt. Arendaja on teadlik puurkaevu hooldusalal keelatud tegevustest ja arvestab nendega (veeseadus § 154).

KMH lk 55 kohaselt*: „Taotletava karjääri kogumõjuraadiuses esineb viis Keskkonnaregistrisse kantud puurkaevu Puurkaevud PRK0000008, PRK0000303 ja PRK0067722 ammutavad vett kas Ordoviitsiumi Kambriumi või Kambriumi-Vendi põhjaveekompleksist ja seega ei ole karjääri alanduslehtrist mõjutatud. Puurkaevud PRK0057656 ja PRK0057657 avavad Ordoviitsiumi põhjaveekompleksi, kuid jäävad väljapoole karjääri olulise mõju raadiusest. Antud puurkaevud ei ole mõeldud veevõtuks, vaid on seirekaevud Tallinna ohtlike jäätmete kogumiskeskuse keskkonnaseire eesmärgil, millest võetakse veeproove naftasaaduste ja raskemetallide lekete tuvastamiseks (keskkonnaluba nr L.KKL.HA-52415). Kuna kaevude sügavus on registri andmetel ~6 - 9 m ja staatiline veetase ~2 m, siis põhjaveetaseme alanemine <1 m võrra kaevude asukohas ei takista proovivõttu ega veeseire teostamist. Seega ei mõjuta taotletav Väo VIII karjäär tõenäoliselt ühegi piirkonna puurkaevu veevarustust.“*

Juhul, kui kaevandamistegevuse mõjul siiski alaneb veetase mõnes puurkaevus on arendajal kohustus tagada kinnistul veevarustus (sh vajadusel uue puurkaevu rajamine).

Vee kaitse ja kasutamise abinõude planeerimiseks koostatakse iga vesikonna kohta veemajanduskava (edaspidi VMK) ning nende juurde meetmeprogramm, mille põhieesmärgiks on kõigi vete hea ökoloogilise ja keemilise seisundi saavutamine või säilitamine. Meetmeprogramm sisaldab vee kasutamise ja kaitse meetmeid, mille elluviimine aitab saavutada veepoliitika raamdirektiivis sätestatud põhieesmärki. Nimetatud veekogumile ei ole kehtivas Lääne-Eesti veemajanduskava meetmeprogrammis meetmeid ette nähtud (https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#veemajanduskavade-do).

2024. aasta hinnangu kohaselt on Siluri-Ordoviitsiumi Harju põhjaveekogumi koguseline ja keemiline seisund hea (Põhjaveekogumite ja nitraaditundliku ala põhjavee seire 2024.a).

Võetava veekoguse mõõtmine on plaanis lahendada väljavoolule paigaldatava ülevoolu truubiga, mille kaudu mõõdetakse vee voolu hulka automaatselt. Arvestust pidada kuude kaupa ja säilitada andmed paber- või elektroonsel andmekandjal.

Kokkuvõtteks, määrab Keskkonnaamet keskkonnaloaga karjäärist lubatava veevõtu koguseks taotletava koguse, st kuni 258 000 m³ aastas.

3.2.2.2.2. Karjäärivee suublasse juhtimine ja seire

Karjääri suublaks on tugeva inimmõjutusega Põlluääre kraav, mis suubub omakorda Pirita jõkke (EELIS kood: VEE1089200). Pirita jõe vastav lõik on määratud pinnaveekogumisse Pirita Vaskajalalt suudmeni (1089200_4, lühinimetus Pirita_4). Nii 2019. aasta andmete (Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027) kui ka 2024 Eesti pinnaveekogumite seisundi vaheinfo andmetel oli Pirita_4 pinnaveekogumi koondseisund halb, mis oli põhjustatud varasemalt tuvastatud elustikus elavhõbeda (Hg) sisaldusest ning benso(a)püreeeni ja

(https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo. Veekogumite koondseisund 2024.xlsx).

KMH lk 53 on selgitatud: „*Kuna taotletavas Väo VIII karjääris avatakse samade omadustega kivimi- ja põhjaveekihte võrreldes praeguse tegevusega ning kaevandamistehnoloogia ei muutu, ei ole oodata praeguse olukorraga võrreldes erinevat mõju suubla veekvaliteedile. Lisaks, kuna olemasoleva Väo VIII karjääri omaseires on saasteainete sisaldused jäänud valdavalt alla piirnormi, ei ole karta, et karjäärist väljapumbatava põhja- ja sademevee lisandumisel halveneks Põlluääre kraavi ega seeläbi ka Pirita jõe pinnaveekogumi seisund. Pirita_4 pinnaveekogumi halba seisundit põhjustab pigem elavhõbeda kaugkanne, mis ei ole mõjutatud karjäärivеest.*“

Veekogumi Pirita 4 seisundi parandamismeetmena on 2022-2027 veemajanduskavade meetmeprogrammis ettenähtud: riikliku keskkonnapoliitika elluviimiseks keskkonnaharidusliku

ja ennetava tegevuse korraldamine; hinnangu koostamine Saha biotiikide toimimise kohta; järelevalve ja ettekirjutuste tegemine ebaseadusliku tegevuse lõpetamiseks ja kalade läbipääsu tagamiseks Vaskjala paisul (loastamata tõkestusrajatis);
vooluveekogu tervendamine, hüdromorfoloogiliste tingimuste parandamine ja elupaikade taastamine seoses Vaskjala paisuga. (https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku; Meetmeprogrammi Lisa).

Karjäärist Pirita jõkke juhitava veehulk moodustab ligikaudu ühe tuhandiku Pirita jõe veest (KMH lk 53). Karjäärivee veekogusse juhtimiseks tuleb seda eelnevalt lasta selgineda settebasseinis. Vee viibeaeg peab settebasseinis olema piisav, et suublasse juhitava vee saasteainete väärtused ei ületaks heitvee veekogusse juhtimise piirväärtusi. Settebasseine tuleb regulaarselt hooldada ning puhastada vähemalt kord aastas.

Suublasse juhitav vesi peab vastama keskkonnaministri 08.11.2019 vastu võetud määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi määrus nr 61) nõuetele.

Vastavalt määruse nr 61 § 9 lg 1 ja 5 tohib kaevandus- ja karjäärivett suublasse juhtida, kui saastenäitajad ei ületa määruse nr 61 lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000-9999 inimekvivalenti, v.a heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l. Kaevandus- ja karjääriveele tuleb loaga määrata vähemalt biokeemilise hapnikutarbe (edaspidi BHT7), keemilise hapnikutarbe (edaspidi KHT), pH ja heljumi sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sõltuvalt karjäärist ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Määruse nr 61 § 11 lg 1 kohaselt peab suublasse juhitava heitvee ohtlike ainete sisaldus vastama määruse lisas 1 sätestatud piirväärtustele. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et vastavalt VeeS § 125 lg 3 on prioriteetse ohtliku aine suublasse juhtimine keelatud, välja arvatud erandjuhtudel veeloa või kompleksloa alusel.

Eelnevast tulenevalt kehtestab Keskkonnaamet väljalaskme kaudu suublasse juhitavate saasteainete piirväärtused järgnevalt: BHT7 15 mg/l, KHT 125 mg/l, heljum 40 mg/l, naftasaadused (süsivesinikud C10-C40) 1 mg/l, pH 6-9.

Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seirenõuded määratakse keskkonnaloas sõltuvalt kaevandatavast maavarast ning kaevandusest või karjäärist ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Arvestades KMH-s toodut, tuleb väljalaskme kaudu suublasse juhitavas vees seirata sagedusega üks kord kvartalis järgmisi näitajaid: BHT7, KHT, heljum, naftasaadused (süsivesinikud C10-C40), lahustunud hapnik, pH.

Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse.

Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa taotlejal kasutusele võtta asjakohased meetmed, tagamaks karjäärivee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni. Reostusnäitajate seire tulemuste mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa andjal õigus esitada loa saajale rangemad nõuded ja/või täiendavad tingimused.

Kui selgub, et suublasse juhitav vesi ei vasta kehtestatud piirväärtustele või põhjustab negatiivseid tagajärgi suublas, tuleb kasutusele võtta täiendavad meetmed vee puhastamiseks ja nõuetele vastavuse tagamiseks. Kavandatav tegevus ei tohi veekogumi seisundit halvendada ja hea seisundi saavutamist takistada.

Juhul kui peaks selguma, et ärajuhitava vee tõttu halveneb Pirita 4 vee seisund, on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist, rangemate nõuete seadmist ja suublaseire tingimuste määramist.

Lisaks on meetmetena KMH-s (lk 125-126), OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud eksperthinnangus keskkonnameetmete all ettenähtud:

- Olemasolevate kaevude korrastamine vastavalt vajadusele.
- Kaevandamistegevuse käigus tekkiv heljum setitatakse enne ärajuhtimist settebasseinides.
- Seadmete tankimine, remondi- ja hooldustööd peavad toimuma väljaspool mäeeraldist ning selleks ettevalmistatud hooldusplatsil. Kasutatavad masinad ja seadmed peavad olema tehniliselt korras.
- Eesvoolu trass ja kraavid kuni Põlluääre kraavini peavad olema projekteeritud selliselt, et need mahutaks vajadusel võimalikult suure hulga suurveeaegsest veekogusest ning võimaldaks seda eesvoolu juhtida maksimaalselt pika aja jooksul, tagamaks eesvooluks oleva veekogu piisava vastuvõtuvõime ja ühtlase veerežiimi.

3.2.2.2.3. Proovivõtjale esitatavad nõuded

VeeS § 243 lg 1 on sätestatud, et kui proove võetakse veeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas VeeS § 243 lg 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat. Tulenevalt VeeS § 236 lg 2 on veeuuring VeeS tähenduses vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloaga nõutava omaseire eesmärgil. Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega nr 53 „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“.

Vastavalt määruse nr 61 § 14 lg 1 ja 2 peab vee erikasutaja tagama sademevee saasteainete ning ohtlike ainete sisalduse ja heitvee pH määramiseks loaga määratud kohtadest proovide võtmise ning korraldama proovide analüüsi. Esinduslikke proove peab olema võimalik võtta suublasse juhitavast heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ning jahutusveest.

3.2.2.2.4. Veekasutuse keskkonnatasu deklareerimine ja aruandlus

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi KeTS) § 33^3 lg 2 kohaselt rakendatakse keskkonnatasu deklaratsiooni suhtes maksukorralduse seaduses maksudeklaratsiooni kohta sätestatut. KeTS § 33^3 lg 1 järgi esitab ettevõte keskkonnatasu deklaratsioonis keskkonnatasu arvutuse.

Ettevõttel tuleb iga kvartali kohta täita veekasutuse ja veesaastetasu deklaratsioon. Keskkonnatasu deklaratsioon esitatakse Keskkonnaametile hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Keskkonnaamet soovib saada deklaratsioone elektrooniliselt Keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS (https://kotkas.envir.ee/). Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalset keskkonnakasutust pole toimunud. Keskkonnatasu tuleb maksta Maksu- ja Tolliameti poolt avatud ettemaksukontole kvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Ettemaksukontolt maha arvestamine toimub automaatselt kohustuse tähtaja saabudes. Keskkonnatasu deklaratsiooni aluseks olevad keskkonnaseire tulemused ja muud sellised seireandmed esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS vastavalt nõutule.

Veeloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1-6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta. Veekasutuse aruanne tuleb esitada vastavalt VeeS § 195 lg 2, 3 ning vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 vastu võetud määrusele nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord“. Veekasutuse aruanne esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

3.2.3. Saasteainete välisõhku väljutamiseks paiksest heiteallikast

3.2.3.1. Lubatav tegevus

Käitis vajab õhusaasteluba keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (edaspidi määrus nr 67) § 2 alusel, mis sätestab, et õhusaasteluba on nõutav, kui käitise kõikidest ühel tootmisterritooriumil asuvatest heiteallikatest väljutatakse saasteaineid koguses, mis ületab määruse nr 67 lisas nimetatud künniskogust. Väo VIII mäeeraldise heiteallikatest väljutatakse tahkeid osakesi (summaarselt) üle 1 tonni aastas.

Õhukvaliteedi hindamise kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2016 määrusega nr 84 „Õhukvaliteedi hindamise kord“. LHK projektis kasutati hajumisarvutuste visualiseerimiseks ja heiteallikate koosmõju leidmiseks infosüsteemi KOTKAS liidestust hajumisprogrammiga Airviro. Keskkonnaamet kontrollis taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 09.03.2019 määrusele nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispiirid[1]“.

Käitise tootmisterritooriumil paiknevatest kõigist heiteallikatest kokku ei tohi iga välisõhku väljutatava saasteaine maksimaalne hetkeline heitkogus summaarselt ületada väärtust, mis võib põhjustada õhukvaliteedi piirnormi ületamist väljaspool käitise tootmisterritooriumi (AÕKSi §

94 lg 2).

Väo VIII lubjakivikarjääri välisõhu saastetaseme hajumisarvutustes võeti arvesse järgmiste samasse piirkonda kuuluvate ettevõtete heiteallikad: Tallinna Teede aktsiaselts (registrikood 10344640; keskkonnaluba nr KL-511916), KMG OÜ (registrikood 16196755; keskkonnaluba nr L.ÕV/300665), Retlar OÜ (registrikood 10422386; keskkonnaluba nr KL-513799), OÜ Väo Paas (registrikood 10055887; keskkonnaluba nr KMIN-137), Limestone factories of Estonia OÜ (registrikood 10022037; keskkonnaluba nr HARM-154), Aktsiaselts Kinnisvara Info (registrikood 10176728; keskkonnaluba nr L.ÕV/320739), DM Terminal OÜ (registrikood 12417107; keskkonnaluba nr L.ÕV.HA-141538), Osaühing Letona Properties (registrikood 11301360; keskkonnaluba nr L.ÕV.HA-193131).

Kõrgeim kontsentratsioon piirväärtuse suhtes, mida saavutatakse koosmõjus, tekib lämmastikdioksiidi osas – 71,60 µg/m³, mis moodustab 35,8% antud saasteainele kehtestatud piirväärtusest.

Määruse nr 56 § 20 lg 10 kohaselt esitatakse LHK projektis andmed käitise tegevusega kaasneva võimaliku lõhnaaine esinemise kohta, mis võib põhjustada lõhnaaine häiringutaseme ületamise. Käitise tegevusega ei kaasne lõhnaemissiooni.

LHK projektis tuleb anda müra võimalikkuse esinemise hinnang, milles esitatakse andmed müraallikate kohta, mis võivad põhjustada normtaseme ületamist (määrus nr 56 § 32 lg 1). LHK projekti kohaselt käitise tegevus tekitab müra, kuid ülenormatiivse müra levimine lähima elumajani pole tõenäoline.

Lähtudes eeltoodust ja arvestades, et antud keskkonnaloa andmise taotluse menetluse käigus ei tuvastanud loa andja taotluses kirjeldatud tegevuse vastuolu KeÜS-i, AÕKS-i, VeeS, MaaPS ja muude nendest seadustest tulenevate alamate õigusaktidega, saab loa andja anda keskkonnaloa.

3.3. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55). MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Väo VIII lubjakivikarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

- tegevusega ei kaasne keskkonnaohtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet tunnistas 11.05.2026 dokumendiga nr 6-3/26/1265-6 Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks. Vastavalt aruandes esitatud järeldustele ja leevendusmeetmetele seatakse keskkonnaloale nr KL-527331 ebasoodsate keskkonnamõjude vähendamiseks kõrvaltingimused.

- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud

(KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

- loa taotluse on esitanud isik, kes omab esindusõigust ja ettevõtte tegevusala Äriregistris on toodud mäetööstuse kaevandamistegevus tegevusalana (KeÜS § 52 lg 1 p 1).

- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Kohalik omavalistus ei ole oma nõusoleku andmisel välja toonud, et oleks vastuolu lähtudes kohalike kogukondadest, tööhõivest, sotsiaalmajanduslikust arengust ja avalikust huvist. KMH-s on hinnatud vastavust planeerimisdokumentidele, mõju keskkonnale ja keskkonnariskidele, muinsuskaitseobjektidele, riigikaitselistele objektidele. Vastuolu ei tuvastatud.

- Rae Vallavalitsus nõustus 29.07.2026 korraldusega nr 1085 Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloa andmisega maavara kaevandamiseks, mistõttu puudub MaaPS § 55 lg 2 p 11 kohane loa andmisest keeldumise alus.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga XX.XX.2026) (MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muuhulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutlusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutlusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud hüve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

Keskkonnaamet algatas 19.06.2024 dokumendiga nr 6-3/24/10372-3 Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise. Keskkonnaameti 11.05.2026 dokumendiga nr 6-3/26/1265-6 tunnistati Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloa keskkonnamõju hindamise aruanne nõuetele vastavaks. KMH eesmärgiks oli hinnata kavandatava tegevuse ja selle

alternatiivide elluviimisega kaasneda võivat olulist keskkonnamõju, hinnates sh erinevate mõjude ruumilist ulatust ning nende olulisust. Keskkonnamõju hindamise käigus hinnati kavandatava tegevusega kaasnevat mõju keskkonnale ning inimeste tervisele, heaolule ja varale. Tegevusega kaasnevaid mõjusid on võimalik vältida ja vähendada rakendades leevendavaid meetmeid.

KMH-s esitatud kaalutluste alusel lisab Keskkonnaamet keskkonnahäiringute leevendamiseks Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloale nr KL-527331 järgmised asjakohased kõrvaltingimused:

1. Kui kaevandamise tõttu vesi ümberkaudsetest kaevudest mõjuraadiuse ulatuses (ca 519 m) kaob, või selle kvaliteet halveneb, tuleb kaevandamisloa omanikul tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel. Enne meetmete rakendamist tuleb arendajal põhjaveega seotud probleemidega seoses tellida ekspertiis, et veenduda probleemi põhjuses ja ulatuses.
2. Kaevandamistegevusel tekkiv heljum tuleb setitada enne eesvoolu juhtimist settebasseinides.
3. Vältimaks üleujutusohtu tuleb eesvoolu trass ning kraavid kuni Põlluääre kraavini projekteerida selliselt, et oleks tagatud nende piisav vastuvõtuvõime (ka suurveeperioodil). Vajadusel tuleb eesvoolu korrastada (nt puhastada kogunenud settest, eemaldada risu jne), et oleks tagatud maksimaalne liigvee äravool.
4. Loa omaja rajab müratõkkevallid tootmisterritooriumi piirile koos tööfrondi liikumisega. Müra levikut tõkestava efekti saamiseks on vajalik katendimaterjali ladustada vähemalt 3 meetri kõrgustesse vallidesse. Lõunapiirile rajatakse vähemalt 3 m vallid ning kagunurgas kuni 10 m vallid (KMH joonis 6.4.3).
5. Müraallikad tuleb esimesel võimalusel viia kaevandatud astangu alla/karjääri põhjale ja/või hoida kaevandatava astangu lael.
6. Maavara kaevandamiseks ja toodangu tootmiseks tuleb valida kaasaegne tehnika, mis tekitab vähem müra. Kasutatavad masinad peavad olema tehniliselt korras.
7. Soovi avaldanud naaberkinnistute omanikke tuleb lõhkamiste teostamise ajast ja tööde kestvusest teavitada SMS või e-kirja teel vähemalt 24 h ette. Lõhketööde teostamisel tuleb tõkestada liiklus Linnaaru ja Saluste teel.
8. Põhjendatud kaebuste laekumisel tuleb teostada müratasemete kontrollmõõtmisi. Juhul kui mõõtetulemuste kohaselt tuvastatakse ülenormatiivse müra levik tootmisterritooriumilt, tuleb sõltuvalt olukorrast rakendada sobilikke meetmeid. Rakendatavad keskkonnameetmed peavad olema asjakohased ja proportsionaalsed.
9. Purustus-sorteerimissõlmest ja materjali laadimistest tuleneva tahkete osakeste leviku vähendamiseks tuleb kuival ajal kasutada vastavalt vajadusele kastmissüsteemi.
10. Karjäärist kaevise transportimisel tuleb kasta transportteid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 °C, niisutada mäeraldisel kaevise transpordiks kasutatavaid teid pidevalt. Kruuskattega teid tuleb niisutada ja töödelda kloriidiga. Intensiivsemate väljavedude korral tuleb teepinda sagedamini kasta.
11. Saluste tee väljaveo lõigul tuleb teele kandunud tolmukihi likvideerimiseks ning teepinnal tolmuosakeste kontsentratsioonide kumuleerumise vähendamiseks kõvakattega teid kasta ja harjastega pesta.

12. Tolmu leviku tõkestamiseks peab mäeeraldiselt väljuva sõiduki veos olema korrektselt kinni kaetud.
13. Lubjakivikillustiku töötlemisel kasutatava purustus-sorteerimissõlmesid ei tohi paigutada mäeeraldise piirile lähemale kui ~40 m.
14. Tolmu tekitavad seadmed ja tolmu tekitavate tööprotsesside teostamine tuleb paigutada kaevandatava astangu alla või karjääri põhja. Tolmavad tegevused tuleb paigutada mäeeraldise keskele või eemale mäeeraldise piiridest.
15. Mobiilsed lubjakivi töötlemisseadmed (purusti, sõel) tuleb kinni ehitada.
16. Karjääris tuleb õhukvaliteedi taset kontrollida peenosakeste (PM10) kontsentratsioonide mõõtmisega mäeeraldise teenindusmaal. Pistelise seire mõõtmised tuleb läbi viia soodsatel (kuivadel) ilmastikutingimustel sademetevabal perioodil 1 x II kvartalis ja 1 x III kvartalis ning allatuult heiteallikatest tootmisterritooriumi piiril. Usaldusväärsete tulemuste saamiseks peavad mõõtmised olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt. Normide ületamisel tuleb rakendada asjakohaseid ja proportsionaalseid keskkonnameetmeid ning nende toimimise efektiivsuses veendumiseks tuleb teostada kontrollmõõtmised rakendamise järgselt.
17. Tehnogeensed setted tuleb koorida ja ladustada eraldi.
18. Lõhkamistel tuleb arvestada KMH aruandes joonisel 6.5.1 esitatud hoonetele ohutute kaugustega.
19. Väo VIII lubjakivikarjääris tuleb maavõngete seiret läbi viia vastavalt vajadusele. Mäetööde edenedes lähimatele hoonetele (põhjas, idas ja edelas) on vajalik mõõta hooneteni avalduvaid lõhkamistega kaasnevaid maavõnkeid, et veenduda KMH aruandes prognoositud lubatud võnkekiiruste vastavuses seaduses sätestatuga (majandus-ja taristuministri määrus nr 49). Mõõtmisel peab geofoon olema kinnitatud objekti küljele või selle vundamendile; kui viimane ei ole tehniliselt võimalik, siis objekti ette pinnasesse. Mõõtmisi tuleb läbi viia kahel-kolmel korral, et välistada ühekordsest mõõtmistest tulenevaid võimalikke eksimusi ja kõrvalekaldeid. Usaldusväärsete tulemuste saamiseks peavad mõõtmised olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt. Juhul kui ka teistes asukohtades taotletava Väo VIII karjääri vahetus ümbruses püstitatakse vahepealsel ajal hooneid või rajatisi ning mäetööd (sh lõhkamised) karjääris peaksid paiknema antud piirkonnas, siis tuleb seirata hoonete suhtes avalduvaid maavõnkeid eelpool kirjeldatud tingimustel.
20. Mäetööde jõudmisel ja lõhketöödega jätkamisel KMH aruande joonisel 6.5.1 toodud tsoonis on vajalik maavõngete seire teostamine Betooni tn 20 kinnistul paikneva PVC hallil ja administratiivhoonel.

Samal alal varem kehtinud keskkonnaloa nr KL-514265 alusel lisab Keskkonnaamet keskkonnahäiringute leevendamiseks Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloale nr KL-527331 järgmised asjakohased kõrvaltingimused:

21. Mürarikkad tööd (puur-lõhkamistööd ja hüdrovasaraga raimamine) on keelatud nädalavahetusel ja riiklikel pühadel ning esmaspäevast reedeni ajavahemikul kella 21:00 kuni 07:00. Kivimi purustamine on lubatud esmaspäevast laupäevani ajavahemikul kella 07:00 kuni 21:00.
22. Tagada, et karjäärist pumbatava vee juhtimisel Põlluääre kraavi ei halveneks olemasolev olukord ning ei tekiks üleujutust, kaldakindlustuse, tammi, paisu ega muu rajatise purunemist,

pinnase olulist erosiooni ega maalihet ning maa sihipärast kasutamist takistavat liigniiskust. Vajadusel näha ette kraavide ja truupide dimensioneerimine. Tööd kooskõlastada maaomanikega ning vajadusel taotleda tehnilised tingimused asjaomastel asutustelt.
23. Kaevandamine ei tohi halvendada AS-ile Eesti Raudtee seatud tuleohutusnõuete täitmist ning tuleb tagada veereservuaaris taseme säilimine või selle asendamine mõne muu Päästeameti nõuetele vastava lahendusega.
24. Lõhketööd tuleb ajastada raudteeliikluse välisele ajale ning raudteest kuni 100 m kaugustel tehtavate lõhketööde puhul (lõhketöödel mäeeraldise piiril) tuleb pärast iga lõhkamist sellesse ohutsooni jääv raudteelõik lõhketööde vastutaja poolt üle vaadata ja vajadusel lennanud kivimitükid koristada.
25. Kinnistutel Betooni põik 20 // Varivere tee 10 // Tallinn-Tapa 115-118,2 km (katastritunnus 65301:011:0054) olevate hoonete seisukorda tuleb hinnata ja dokumenteerida hoone omaniku või valdaja juuresolekul erapooletu eksperdi poolt enne lõhketööde alustamist ning jätkama hoonete hindamist sagedusega üks kord aastas kuni lõhketööde lõpetamiseni. Tulemused esitada Keskkonnaametile kahe nädala jooksul pärast hindamist.
26. Mäetöödel on potentsiaalseks reostusallikaks karjääri mäemasinate tehnilised avariid. Selle vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit. Kütte- ja määrdeainete pinnasesse ning põhjavette sattumise välistamiseks võib seadmete või masinate hooldus ja remont toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks. Enne tööde teostamist tuleb veenduda masinate ja seadmete korrasolekus.

Menetlusosaliste poolt esitatud seisukohtade alusel lisab Keskkonnaamet keskkonnahäiringute leevendamiseks Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloale nr KL-527331 järgmised asjakohased kõrvaltingimused:

27. Tööde teostamine elektripaigaldise kaitsevööndites kattuvatel aladel on lubatud vaid Elering AS poolt 15.07.2024 kirjaga nr 12-9/2024/435 kinnitatud projekti alusel.
28. Kultusekive ja Tallinna piirikivi ei tohi kahjustada ega paigast nihutada. Nende kaitsevööndites ei tohi vähemalt 10 m raadiuses kivist sõita suurte masinatega ega kahjustada pinnast. Pinnasetöödel mälestiste kaitsevööndites, aga ka väljaspool kaitsevööndi ala toimuvatel kaevetöödel tuleb arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurkihi ilmsikstuleku võimalusega. Muinsuskaitseseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja sellisel juhul kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.

Tulenevalt haldusmenetluse seaduse § 66 lg 2 p 2 lisatakse antavale loale järgmine kõrvaltingimus:
29. Loa omaja on kohustatud teavitama loa andjat käitise tegevuskoha kasutusõiguse lõppemisest (sh ülesütlemisest) või muutmisest viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul pärast vastava muudatuse jõustumist või kasutusõiguse lõppemist. Kui tegevuskoha kasutusõigus lõpeb või muutub ning loa andjale ei ole esitatud uut tegevuskoha kasutusõigust tõendavat dokumenti, võib loa andja loa nr KL- 527331 kehtetuks tunnistada.

3.4.1. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kõik katastriüksused ei kuulu taotlejale, osa nendest kuuluvad Eesti Vabariigile, kelle allasutustega sõlmitakse maarendilepingud peale keskkonnaloa väljastamist. Samas on loa andjal muuhulgas vajalik arvestada asjaoluga, et tegevuskohaks oleva kinnistu omandi- või kasutusõigus võib muutuda või lõppeda. Loa andjal on õigus tunnistada haldusakt, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatuvalt kehtetuks, kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et haldusakt jääb kehtima (HMS § 66 lg 2 p 2). Kuivõrd loa andjal on õigus jätta luba andmata kui puudub tegevuskohaks oleva kinnistu kasutusõigus, peab loa andja põhjendatuks jätta endale õiguse tunnistada käesoleva korraldusega antav luba nr KL-527331 kehtetuks, kui tegevuskoha kasutamise õiguslik alus lõpeb (HMS § 53 lg 1 p 4).

Tulenevalt eelnevast on põhjendatud määrata loale järgmine kõrvaltingimus: Loa omaja on kohustatud teavitama loa andjat käitise tegevuskoha kasutusõiguse lõppemisest (sh ülesütlemisest) või muutmisest viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul pärast vastava muudatuse jõustumist või kasutusõiguse lõppemist. Kui tegevuskoha kasutusõigus lõpeb või muutub ning loa andjale ei ole esitatud uut tegevuskoha kasutusõigust tõendavat dokumenti võib loa andja tunnistada loa nr KL-527331 kehtetuks.

3.5. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Väo VIII lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus esitasid seisukohti Muinsuskaitseamet, Terviseamet ja OÜ Rail Baltic Estonia.

Muinsuskaitseamet tõi 10.07.2026 kirjas nr 5-14/717-3 (KOTKAS 10.07.2026 nr DM-136697-7) välja järgmist: *Väo VIII lubjakivikarjäär asub Harju maakonnas Rae vallas Soodevahe külas. Kinnistutel Metsavälu (tunnus 65301:001:5006), Vahemetsa (tunnus 65301:001:5007), paikneb arheoloogiamälestise Kultusekivi, I a- tuh. e.Kr. - I a- tuh (kultuurimälestiste register 2616) kaitsevöönd. Kassisaba kinnistul (tunnus 65301:011:0131) paikneb Tallinna piirikivi (kultuurimälestiste register 1241) ja Kultusekivi (kultuurimälestiste register 2616) koos kaitsevööndiga.*

Kultusekive ja piirikivi ei tohi kahjustada ega paigast nihutada. Nende kaitsevööndites ei tohi vähemalt 10 m raadiuses kivist sõita suurte masinatega ega kahjustada pinnast. Pinnasetöödel mälestiste kaitsevööndites, aga ka väljaspool kaitsevööndi ala toimuvatel kaevetöödel tuleb arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurkihi ilmsikstuleku võimalusega. Muinsuskaitseseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja sellisel juhul kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.

Keskkonnaamet seab Muinsuskaitseameti väljatoodu antava keskkonnaloa kõrvaltingimuseks.

OÜ Rail Baltic Estonia (edaspidi *RBE)* kordas oma KMH protsessi käigus esitatud seisukohti ja tegi 29.07.2026 kirjas nr KV2026-RBEE-RBE-COM-K-00211 (KOTKAS 29.07.2026 nr DM-136697-8) järgmised ettepanekud keskkonnaloa taotluse osas:

3.1. Keskkonnaloa tingimustes tuleb ette näha, et pärast RBE hooldusdepoo, seisupargi ja teiste vibratsioonitundlike ehitiste ehitustööde alustamist ei ole nende läheduses lõhkamistööd lubatud (eeldatav ehitamisega alustamise aeg 2027 I kvartal).
3.2. Kui keskkonnaloa taotluse kohaselt kavandatakse lubjakivi kaevandamist joonisel 1 näidatud võimaliku lõhkamise alal, tuleb kõik kaevandamiseks vajalikud lõhkamistööd kavandada ja lõpule viia enne RBE ehitustööde alustamist. Mehaanilise raimamisega aladel võib kaevandamist jätkata nii RBE ehitustööde ajal kui ka pärast ehitiste valmimist, kui on tõendatud, et tegevus vastab kohaldatavatele nõuetele. Seejuures ei tohi kaevandamistegevusega põhjustada vibratsiooni, mis võib kahjustada RBE ehitisi või raudteetaristut või häirida hooldusdepoos kasutatavate seadmete ohutut ja nõuetekohast toimimist.
3.3. Keskkonnaloa taotlusele lisatud joonist tuleb täiendada nii, et sellel oleksid näidatud kõik kavandatavad RBE ehitised ja muud lõhkamise mõju hindamise seisukohast olulised objektid (vt lisa 1).

Taotleja Eesti Killustik OÜ on 04.09.2026 kirjas (KOTKAS 04.09.2026 nr DM-136697-12) andnud RBE 29.07.2026 kirja osas järgmised vastused:
Rail Baltic Estonia on palunud omalt poolt arvestada kavandatavate ehitisega, sealhulgas

- *AS Liinirongid hooldusdepoo ja seisupargiga*
- *AS Eesti Raudtee kesklao ümberehitusega*
- *OÜ Rail Baltica raudteerajatistega*

RBE toob välja, et pärast RBE hooldusdepoo, seisupargi ja teiste vibratsioonitundlike ehitiste alustamist ei ole nende läheduses lõhkamistööd lubatud (eeldatav ehitamisega alustamise aeg 2027 I kvartal). Eelpool toodud planeeritavate ehitiste rajamise ajakava osas on meie teadmine alljärgnev:
-Kesklao ehitusluba on meile teadaolevalt menetluses ja ehitusloa väljastamine on prognoositav kõige varasemalt käesoleva aasta lõpuks.
- AS Liinirongide hooldusdepoo ala detailplaneering on värskelt jõudnud algatamise etappi, millele järgneb veel sisuline detailplaneeringu menetlus ja seejärel, kui detailplaneering on kehtestatud, koostatakse ehitusprojektid ja taotletakse ehitusload. Rae vald on üks Eesti aktiivsemaid arendusomavalitsusi, kus planeeringuid menetletakse väga palju ja praktikas on detailplaneeringu menetlusajad olnud sageli 1,5 kuni 3 aastat. Eeltoodust tulenevalt on selge, et läheb veel aega enne, kui AS Liinirongide hooldusdepoo hoone ehitusega saab alustada.
- OÜ Rail Baltica raudteerajatiste käigus on planeeritud rajada piirkonda ka hoone, mille osas ehitushanke infot me avalikest allikatest veel ei leidnud ja meil puudub antud teemal täpsem informatsioon. Planeeritav hoone on meie teada kavas rajada karjääri piirist ca 250m kaugusele.
Lõhketööde luba antakse välja kuni 1 aasta pikkuse kehtivusajaga vastavalt nimetatud perioodiks kavandatud tööde alale. Loa annab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järvelevalve amet (TTJA) ning kõiki mõjutatud osapooli hinnatakse oluliselt tihedamini kui käesolevas menetluses. Me ei saa nõustuda RBE väitega, et ehitustööde alustamine on rangelt lõhketöid piiravaks asjaoluks. Ehitistele lubatavat mõju kajastatakse vastavalt ehitise liigile ja aluspinnale eraldiseisvalt lõhketööde projektis. Samuti on Majandus ja Taristuministri määruses nr 49 Lõhkematerjalide kasutamise ja hävitamise nõuete lisas 1 toodud ohuala ja ohutute laengute määramise nõuded ja ehitistele lubatud võnkekiirused. Seega on lõhketööde teostamine ehitiste

läheduses selgelt reguleeritud ja seda kontrollib TTJA.
Keskkonnaloa taotluse juures oleva ja keskkonnamõju hindamise raames tehtud joonise peal ei ole kavandatavaid ehitisi (millest mõne ehitise puhul puudub täna ehitusõigus , seega ei ole veel teada kas ja kuhu hooneid saab tulevikus rajada) kuivõrd konkreetseid mõjusid saab hinnata olemasolevatele ehitistele. Käesolevaga lisame taotluse juurde ka juba RBE enda poolt esitatud kavandatavate ehitiste eskiisi. Kuivõrd see on RBE enda esitatud joonis, siis leiame, et seda täiendavalt kooskõlastada ei ole vaja. Samuti juhime tähelepanu, et tegemist on eskiisiga, mis tähendab, et asjaolud võivad muutud ja nendega saab arvestada ehitusloa saamisel ja ehitamise alustamisel.
Kahjuks oli RBE kiri üldsõnaline ka elektrooniliste- ja mõõteseadmete vibratsioonitundlikkuse osa kuna ei sisaldanud konkreetseid nõudeid seadmetele. Väliskeskkonnast tulenev vibratsioon ei pruugi olla seotud kaevandamistegevusega ja võib tuleneda ka ehitusest ja näiteks rööbasteede kasutamises. Seetõttu on tavapärane, et nimetatud tundlike seadmete puhul arvestatakse täiendavate nõuetega juba nende paigaldamisel. Käesolevaga teeme järgneva ettepaneku.
Alustame hiljemalt 01.01.2027 juba kehtiva Väo VIII lubjakivikarjääri piirides püsiva maavõngete seirega. Seejärel saame lõhketööde projekti koostamise ajaks piisavalt sisendinfot.
Pöördume ka RBE poole ja palume esitada kasutatavate tundlike seadmete paigaldusjuhised ja/või lubatavad võnkekiirused juhul kui need on väiksemad kui ehitistele lubatavad võnkekiirused. Esitatud andmetega arvestatakse lõhketööde projektis.
Leiame, et lõhketööde teostamist ei ole mõistlik keskkonnaloa raames prognoositava ehitusajaga piirata ja piisab TTJA poolsest järelevalvest ja menetlusest.
Mehaanilise raimamise puhul on KMH joonisel 6.5.1 näha, et sellise tegevuse vibratsiooniline mõju jõuab nulli 20 m kaugusel. Kui lõhketööd projekt ei ole TTJA hinnangul teostatav nähakse ette raimamine hüdrovasaraga.

Taotleja edastas 24.09.2026 e-kirjaga (KOTKAS 29.09.2026 nr DM-136697-14) Keskkonnaametile taotleja ja RBE omavahelise suhtluse, milles RBE toob mh välja järgmist:

Kuna RBE on riigihangete seaduse tähenduses hankija ning on kohustatud ehitus- ja projekteerimistöid tellima riigihanke korras, ei ole enne vastavate hangete läbiviimist ja lepingute sõlmimist võimalik määrata konkreetseid seadmeid ega nende tehnilisi parameetreid. Teie poolt soovitu kohaselt peaksid esitatavad andmed olema olemasolevad ja kontrollitavad, kuid tulevikus riigihanke tulemusel kujunevaid tehnilisi lahendusi ei ole võimalik eelnevalt siduvalt kindlaks määrata.

Käesoleval hetkel on hoonete ehitustööd kavandatud perioodile 2026- 2031. Seetõttu selguvad ka ehitistes kasutatavad konkreetsed seadmed, nende tehnilised näitajad ning võimalikud keskkonnamõjude tundlikkus üksnes projekteerimise (tööprojekti staadiumis) ja ehitustööde hankelepingu täitmisel.

Eelnevast tulenevalt leiab Keskkonnaamet, et lõhketööde teostamist ei ole mõistlik keskkonnaloa raames prognoositava ehitusajaga siduda ning lõhkamistöödel lähtutakse kooskõlastatud lõhketööde projektist. Mehaanilise raimamise puhul on KMH joonisel 6.5.1 näha, et sellise tegevuse vibratsiooniline mõju jõuab nulli 20 m kaugusel. Kui lõhketööde

projekt ei ole TTJA hinnangul teostatav tuleb ette näha raimamine hüdrovasaraga.

Terviseamet märkis 30.07.2026 kirjas nr 9.3-4/26/5403-2 (KOTKAS 31.07.2026 nr DM-136697-9) järgmist:

1. *Kuigi taotluse kohaselt ei paikne karjääri vahetus läheduses ulatuslikke müratundlikke alasid, asuvad piirkonnas siiski eluhooned ning aktiivses kasutuses olevad majapidamised. Seetõttu tuleb müra- ja vibratsioonimõju hindamisel arvestada ka lähimate olemasolevate eluhoonete ning väljaveomarsruutide äärsete müratundlike objektidega. Ameti hinnangul ei saa mõju puudumist põhjendada üksnes sellega, et tegevus toimub valdavalt tootmis- ja transpordialadega ümbritsetud piirkonnas.*
2. *Amet märgib, et müra vähendamiseks kavandatud meetmed peaksid olema määratletud piisava konkreetsusega. Taotluses toodud võimalus rakendada müratõkkevalle, paigutada müraallikad süvendisse või kasutada muid leevendusmeetmeid on kirjeldatud üldsõnaliselt ning nende rakendamine on jäetud vajaduspõhiseks. Vajaduse korral tuleks keskkonnaloas määrata selgemalt müra vähendamise meetmete rakendamise tingimused.*
3. *Amet peab põhjendatuks, et keskkonnaloas nähakse ette võimalus hinnata tegelikke müratasemeid juhul, kui tegevuse käigus ilmnevad põhjendatud mürakaebused, muutuvad töötingimused või suureneb hüdrovasara kasutamise osakaal. Sellisel juhul võimaldaks kontrollmõõtmiste tegemine hinnata prognoositud müratasemete vastavust tegelikule olukorrale ning vajaduse korral rakendada täiendavaid leevendusmeetmeid.*
4. *Amet juhib tähelepanu, et Väo karjääri piirkonnas toimuva kaevandamistegevuse kohta on ametile esitatud korduvalt pöördumisi seoses kaevandamistegevusest põhjustatud müra ja vibratsiooniga. Ameti praktika näitab, et ka olukorras, kus tegevus vastab kehtestatud normtasemetele, võib müra ja vibratsioon põhjustada elanikele olulist häiringut ning mõjutada elukeskkonna kvaliteeti. Seetõttu peab amet oluliseks rakendada müra ja vibratsiooni vähendavaid meetmeid võimalikult suures ulatuses juba tegevuse kavandamisel ning kasutada parimat võimalikku praktikat häiringute ennetamiseks ja vähendamiseks.*
5. *Kuigi modelleerimisel on kasutatud müraallikate maksimaalseid helivõimsusi, ei nähtu materjalidest, et oleks eraldi pööratud tähelepanu maksimaalsetele helirõhutasemetele. Ameti varasemas arvamuses juhiti tähelepanu vajadusele hinnata ka maksimaalseid helirõhutasemeid, kuid materjalidest ei selgu, et seda oleks tehtud. Maksimaalsed helirõhutasemed müratundlike hoonetega aladel ei tohi ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ § 6 lg 2 ja lg 3 välja toodud normtasemeid.*
6. *Naabruses asuvate hooneteni leviv vibratsioon ei tohi ületada sotsiaalministri 01.10.2025 määrusega nr 54 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni hindamise kord“ kehtestatud normtasemeid.*
7. *Valgustuse kavandamisel tuleb arvestada läheduses paiknevate elamualadega ning vältida nende põhjendamatut või ülemäärast valgustamist. Vajaduse korral tuleb kavandada asjakohased leevendusmeetmed.*

Taotleja Eesti Killustik OÜ on 04.09.2026 kirjas (KOTKAS 04.09.2026 nr DM-136697-12)

andnud Terviseameti 30.07.2026 kirja osas järgmised vastused:

1. *Terviseamet ei ole täpsustanud millist piirkonda ta mõtleb ja kus potentsiaalelt mõjutatatud majapidamised asuvad. Karjääri tegevusraadiuses ei asu kinnitatud KMH aruande kohaselt mõjutatavaid elamualasid. Avalike teede ja tänavate liikluskoormust, eriti tööstuse sh mäetööstuse, piirkonnas ei saa pidada ühe ettevõtte põhjustatavaks ja kontrollitavaks. Juhime tähelepanu, et Limestone Factories of Estonia ja Väo Paas OÜ karjäärid asuvad elamutele oluliselt lähemal.*
2. *Leiame, et vajaduspõhine leevendusmeetmete rakendamine on aja ja arenguga kaasas käiv nõue. Lähtume nõudest, et meie tegevusala piiridest ei tohi väljuda ülenormatiivne müra.*
3. *Kontrollmõõtmiste tegemine on asjakohane ja oleme nõus seire kohustuse lisamisega ka loale.*
4. *Väo karjääri piirkonna all peetakse siin ilmselt Limestone Factories of Estonia ja Väo Paas OÜ karjääre, mis asuvad elamutele oluliselt lähemal. Meile teadaoleval ei ole Väo VIII karjääri tegevuse kohta pöördumisi laekunud. Oleme seisukohal, et kui tegevus vastab kehtestatud normtasemetele ja asub tööstuspiirkonnas, siis täiendavaid leevendusmeetmeid ei ole vaja rakendada. Leevendusmeetmete toimimist ei saa kontrollida tunnete suhtes.*
5. *Modelleerimise sisendandmetena on kasutatud masinate helivõimsusi. Mudeliväljund tulemus on helirõhutasemena. Tundlikud objekti mille suhtes modelleerida antud piirkonna piisavas läheduses puuduvad. Oleme alates 2023. a teinud välisõhu seire mõõtmisi ja maksimaalsed väärtused on tootmisterritooriumi piiril allatuult olnud 59 – 69 dB. Seejuures tuleb ära märkida, et enamjaolt on üle 60 dB fikseeritud näidud põhjustatud välisest mürast (lennuki ülelend). Samuti juhime tähelepanu, et kõik seire aruanded ja tulemused on jooksvalt Keskkonnaametile esitatud.*
6. *Arvestades, et taotletav karjäär asub piirkonna teiste karjääridega võrreldes tundlikest objektidest oluliselt kaugemal ei ole põhjust ette näha probleeme ülenormatiivse vibratsiooniga.*
7. *Läheduses elamualasid ei paikne ja valgustust ei kavandata.*

Keskkonnaamet seab häiringute ennetamiseks ja vähendamiseks antavale keskkonnaloale müra ja vibratsiooni vähendavad kõrvaltingimused.

Loa eelnõule esitati mitmeid arvamusi/üks arvamus (registreeritud KOTKAS vastavalt XX.XX.2026 numbriga DM-136697-X). Keskkonnaamet edastas esitatud arvamused ja vastuväited taotlejale tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks (registreeritud KOTKAS XX.XX.2026 nr DM-136697-X).; HMS § 49 lg 3, KeÜS § 48[1] lg 4). Olulisemad seisukohad eelnõudele ning Keskkonnaameti selgitused on järgmised: XXX…

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Loa omaja peab järgima MaaPS, VeeS, AÕKS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnaalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti

kodulehel rubriigis "Loa omaja meelespea".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo